

Témata zahraničněpolitického výzkumu pro rok 2021

Dokument reflektuje diskusi na Vědecké radě MZV 30. 11. 2020

Rok 2020 charakterizovaly události, které budou důležitým způsobem ovlivňovat zahraničně-politické dění a mezinárodní vztahy i v následujících letech. Patří mezi ně mj. výsledek voleb v USA, (staro)nové konflikty, ekonomické a další dopady COVID-19 (včetně nadnárodní spolupráce nejen při zvládnání pandemií), Brexit, vývoj v EU včetně debaty kolem vlády práva, vzestup nových mocenských hráčů, oslabování režimů kontroly zbrojení, dezinformační kampaně za politickými účely nebo aktivizace nových technologií pro prosazování mocenských ambicí. Očekávané změny by měly být reflektovány ve svých vzájemných vazbách a v celkovém kontextu, aby bylo možné plně zhodnotit jejich potenciální vliv.

ČR ve druhém semestru 2021 převezme **předsednictví v Radě EU**. Všechna výzkumná témata by tedy měla být vnímána i touto optikou a projekty by měly ve svých vstupech a výstupech reflektovat i EU dimenzi, ideálně se vztahovat k možnostem ČR jako předsednické země (je-li to relevantní).

Témata (bez nároku na úplnost):

1. Obnova popř. reforma **multilaterálních struktur**, její limity a nové příležitosti a potřeby, postavení EU a jejích ČS v obnoveném uspořádání, „návrat“ USA, strategický koncept NATO a budoucnost transatlantické spolupráce; vnitroeurospýský multilateralismus a jeho mechanismy (efektivita SZBP);
2. Globální **udržitelnost a odolnost** v komplexním pohledu: klimatická a environmentální, socioekonomická (ekonomické modely, migrace), politická (demokratické systémy a instituce, mezinárodní právo, pravidla mezinárodního řádu);
3. Aspekty **strategické autonomie EU** (včetně ekonomických a monetárních);
4. Globální **geopolitický vývoj** (vzestup Číny, formy a projevy soupeření USA a Číny ve vztahu k EU, konfrontace vs. její alternativy, možnosti mezinárodní spolupráce na globálních standardech a normách; význam Indo-Pacifiku s důrazem na Indii a její roli; vesmírná dimenze);
5. Působení **Evropské unie v jejím sousedství** (východní dimenze, Západní Balkán, jižní dimenze – Sahel a Severní Afrika), vývoj a budoucnost vztahů, nástroje, vývoj vnímání Unie v sousedství, osa rozvoje-prosperita-bezpečnost, vnější aktéři;
6. **Bezpečnost**: (staro)nové konflikty, ne-proliferace, režimy kontroly zbrojení, kybernetická bezpečnost, terorismus;
7. Disruptivní dopady **nových technologií** na mezinárodní vztahy (umělá inteligence, big data, autonomní systémy, kvantové technologie, biotechnologie, využití vesmíru a další);
8. Posilování **domácí resilience** proti vnějším vlivům: klíčoví aktéři (instituce) a mechanismy, identifikace a atribuce dezinformací, strategická komunikace, nasazení veřejné diplomacie (využití digitálních technologií, podpora veřejnosti);
9. Konkrétní **příprava předsednictví ČR** v Radě EU.